

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre.....	24 kor. (12 frt)
Félévre.....	12 „ (6 „)
Negyedévre.....	6 „ (3 „)
Egy óra.....	2 „ (1 „)
Egyes szám.....	8 fillér (4 kr.)
Vidékire.....	10 „ (5 „)

Megjelenik mindennap
korán reggel.
Unnep és vasárnap után is.

Kolozsvár, 1904.

A mentőhorgony.

Irta: Hentaller Lajos orsz. gyűl. képviselő
Kolozsvár, július 28.

Magyarországnak csak egy mentőhorgonya van, ha mint nemzet élni akar: ez az önálló vámterület. Épp ezért itt az ideje, hogy a gazdasági önállóság kérdésével legközelebb foglalkozzék mindenki, aki hazájának jövő sorsát szívén viseli.

Főleg ma kell minden erőt összpontosítani a gazdasági önállóság kivívása körül. Ma, amidőn már a hivatalos mentők sem tudják védelmezni azt a közönséges politikát, mely saját polgárait lopja meg idegen ország érdekében. Ma, amidőn a nép a végszegénységű partján áll. Ma, amidőn gazdasági és kereskedelmi pangás van ország-szerűen. Ma, amikor a Bécs részére megszavazott száz és száz milliókat a nép görnyedező válla már nem bírja el. És főleg ma, amidőn az idej rossz termény és takarmányhiány miatt az ország sok vidékén éhínség pusztít, egyes helyeken pedig az éhínségből eredő anarchia is felüti a fejét.

A három évtizedes közönséges politika megtámadta az üzletek jövedelmezőségét. Ez a politika riasztotta el piacunkról a nyers terménykereskedelmet. Ez drágította meg az élelmipiacot úgy a fővárosban, mint a vidéken. Ez üldözte ki mesterségesen a nagyfogyasztókat. Ez torlaszolta el rendszeresen felcsigázott vámokkal a kereskedelmi és ipari gyűpontokhoz vezető utvonalekat. Ez vetette ki az iparra és kereskedelemre a szeretlen nagy adókat s adja adóterhelte a mezőgazdának saját földjét, tevéen ezáltal 48-ban felszabadított polgárt a közönséges állam robotos jobbágyává. Ez adóztatta meg a szegény munkást a nagy gyárakban.

Egyszóval ez a 37 esztendő közös rendszer a magyar állampolgárt teherhúzó baromnak tekintti.

Ennek a gazdasági közösségnek tehát mielőbb véget kell vetni. Véget inkább ma, mint holnap. Magyarország és Ausztria gazdasági viszonya évek óta megoldatlanul

nul lóg a levegőben. Annak nem szabad tovább lógni.

Nem. A vámközösség elpusztítja a magyar népet. Elpusztítja, mert a magyar termelés legfőbb kelleke az ipar, nálunk épp pusztulása miatt nem bír erőre kapni. Pedig az ipar a nagy és kis nemzetek gazdasági felvirágzásának legfőbb forrása.

Látják az idej sanyaru évben, mennyire való gróf Apponyi Albert ama jászberényi kijelentése, hogy Magyarország léte, fennállása és jövője egyszerűen az időjárás szélsőségeitől függ. Bizony, így van ez!

Ha időjárásunk kedvezőtlen, mint az idej, akkor fővédelmű forrásunk a mezőgazdasági termelés boldogul. Hátha még jövőre is rossz termés lesz, mi lesz akkor?

A szegényedés, a nyomor a jövő évben még irtózatossabb módon fogja fejét felütögetni. És a terjedő nyomor, két nagy társadalmi epidémiát szül: a kivándorlás és szociálizmus tejedését.

A kivándorlás által néptelen lesz a haza. A szociálizmus terjedése folytán hazatárlannak tekintik magát az a polgár is, aki előtt eddig a haza fogalma oltári szentség volt.

Ezen s többi bajainkon csakis az önálló vámterület felállításával segíthetünk, mert csak az önálló vámterület felállításával emelkedik a polgárság adóképesége s növekedik a polgárság fogyasztási képessége.

Az 1867. XII. törvények ma még lehetővé teszik, hogy az önálló vámterületet kivijuk. A nemzetnek ehhez való jogát biztosítja az 1899. XXX. törvények is.

Az utóbbi törvény 3. §-a értelmében a magyar kormány a tárgyalásokat 1901-ben kellett volna megkezdeni s a 4. §-szerint már 1902. végére tető alá hozni.

De hát a gazdasági kiegyezés kérdése igazi Mohamed koporsója.

Tovább azonban nem maradhat így! Meg kell ezt oldani. Még

pedig a magyar nép javára és előnyére. Mert ezt sem az osztrák 14-ik §-sal, sem királyi döntéssel tovább huzni-vonni nem szabad. Az önálló vámterület nem császári és királyi kegyjog. Ha a többség megszavazta mindent a király részére, a mi a császárnak kell, ne akadályozza meg a császárt és királyt annak a létesítését, a mire a magyar népek életfentartásához, adóközpontosságuk emeléséhez feltétlenül szüksége van. S ez: az önálló vámterület.

A képviselőház egész ellenzéke — a néppárt zömét kivéve — követeli az önálló vámterületet. Ha az a 86 szabadelvű párti képviselő, a kik 1901-ben választóik előtt a külön vámterület híveinek vallották magukat, becsületes marad és nem lesz szőszegő, akkor a külön vámterületet ki fogjuk vinni s ezzel azután a magyar nemzet súlydező gazdasági hajóját jó, biztos révbe borgonyozzuk le.

Igen! Biztos révbe, mert ha meg lesz az önálló vámterület, akkor Magyarország tíz év alatt gazdag, boldog és megelégedett lesz.

ORSZÁGGYÜLÉS

A képviselőház ülése.

— Express tudósítás. —

Budapest, július 27.

Elnök: Perczel Dezső.

Napirenden van a kereskedelmi tárca folytatódó tárgyalása.

Smialovszky Valér: Nagy elismeréssel szözl Hieronymi Károly kereskedelmi miniszterrel, akinek ismeri múltját s ennek alapján nagy tetteket vár tőle. Látjuk például azt, hogy Hieronymi az ipartörvény reformjának alapmunkáival már elkészült. Majd a vasutak és csatornák építéséről szóló határozati javaslatot adott be a Vág folyó szabályozása érdekében. Az iparfejlesztést az Ausztriával való gazdasági közösség alapján is lehetetlenségnek tartja. Még ha a külön vámterület alapjára helyezkednénk is, akkor is jókaraú szerződést kellene kötni Ausztriával. Az újabb események azonban meggyőzték arról, hogy Ausztria érdekei miatt a közös vámterület alapján a mi iparunk sohasem fejlődhetik nagygyá. Felhívja a kormány figyelmét a fenyegető takarmányhiányra is, a mely ellen a kereskedelmi és földművelésügyi miniszternek együttes intézkedéseket kellene tenni.

a lehető legrövidebb idő alatt. A költségvetést pártállásánál fogva nem szavazza meg.

Mukits Simon: Azt fejtgeti, hogy minden más kérdésben Ausztria gátolja meg a mi érdekeink érvényesülését; a dinasztia is beleavatkozik a közgazdasági kérdésekbe is, de mindig csak az osztrák érdekek támogatására. Ez az oka annak, hogy sok száz millió forintot adunk a selejtes ipari árakért Ausztriának. A házai kereskedők és vándorló ügynökök mind osztrák árakat terjesztenek. A közös vámterületen kívül legtöbbet árt a magyar iparnak maga a magyar ipar törvény; ez ásta meg a sirját a magyar iparnak. A legelső magyar iparos kongresszus előre látta ezt, s küldöttség útján kérte a királyt, hogy ne szentesítse ezt a törvényjavaslatot.

A kormány azonban abban az időben annyira rabja volt a liberális jelszavaknak, hogy a »szabad ipar« kedvéért kiszolgáltatta bennünket az osztrák iparosoknak. A magyar iparnak nem szabadságra, hanem védővárra volt szüksége. A szabadság a magyar iparra nézve nem áldás volt, hanem átok. A régi éhrendszert rossz volt ugyan, de legalább hajlékot adott az iparosnak, míg az 1871-iki törvény a hajlékot is elvette az iparosoktól. A kormány és az országgyűlés érdeklődése egyre csökkent az ipar-ügyek iránt; az 1879-iki iparkongresszuson a magyar közélet és politikai világ minden kiváló férfija jelen volt, ma azonban az iparosok már magukra vannak hagyatva. Az 1887-iki újabb ipartörvény kimondotta a képeletést, de a törvény többi rendelkezései teljesen illuzóriussá tették azt az intézkedést, a mely szerint képeletéshez kötötték az egyes iparágakat. Hiszen mindenki, a ki képesített üzlethez tartozik, szabadon gyakorolhatja a ma is illető iparágat. — Olyan reformra van szükségünk, a mely kimondaná, hogy iparjogviszít csak tanult iparos kaphasson, kizárólag a maga személye számára, úgy, hogy iparjogot se szakképzett üzletvezető, se bérli által ne lehessen gyakorolni. Az iparjog megadása előtt az ipartestület véleményét is meg kellene kérdezni. Nálunk különben a legelső kontár maga az állam, mely a fegyverházakban a rabok által csinált konkurenciát a tiszta iparnak. Valóságos szegény, hogy a házai kereskedők, mely mai formájában szintén akadály a iparfejlesztésnek, csak egy 1852. évi császári nyílt parancs alapján van szabályozva. Csakis így lehetséges, hogy az osztrák ipar házai elárasszák az egész országot.

Az ipar támogatására kell fordítani minden összeget, melyet a költségvetés nélkülölhet. Szól ezután az ügynökök által elkövetett visszaélésekről, ezek megszüntetéséről kell gondoskodni olyan törvényekkel, melyek szigorú büntetéssel sújtják a tisztességtelen üzlethandzát. Szabadkán történt meg, hogy egyes kereskedők üzletében megjelent egy ügynök azzal, hogy ő Mukits képviselő küldötte azért, hogy beszédjen tőlük Jókai szobrára 6 koronát.

De ahogy lassanként máshoz tért és végigtapogatta tagjait, meggyőződött, hogy sértetlen maradt. Bugzón rebegett hálát Kuvannonhoz, az irajalom istennőjéhez, a ki a halandókat megoltalmazza Rajden gyilkos haragjától. Hanem mikor a szemét kinyitotta és oda nézett, ahol a tűzes sugár lecsapott, egy gyönyörű szép kis gyermeket látott azon a helyen, a ki edes mosolylyal tárta feléje apró karjait. Bimbó odament, gyöngédn fölemelte a rózsás, melegtűtő apró jóságot és gondosan betakargatta esőköpenyébe, — azzal sietett vele haza kunyhójukba és már megszűröl a nagy ujjongva kiáltotta a feleségének: — No asszony, örülj! Hogy kívántunk mindig egy gyermeket, hát most teljesült az óhajátunk. Maga a mennydörgő Isten, Rajzin ajándékozott meg minket vele. Azért nevezzük el Rajjárónak, a mennydörgő Isten fiának és nevezzük fel mint saját gyermekünknek. A jó öreg asszony is megszelvete a kis lelencét és úgy ápolta, úgy becélte, akár csak a tulajdon édes anyja lett volna. A gyermek pedig nőtt és fejlődött és engedelmes, kedves egy ifjú lett belőle. Csak hogy más volt ő, mint a többi gyermekek. Örömet maradt szép csendben magára, a helyett, hogy pajtásai közé keveredett volna. Nem labdázott, nem csigázott, nem játszott vak tehenet sem, ahol a vakot oni-nak, ördögnek hívják és egy ráolvasás igével sorolják ki. Nyaranta nem ment a temetőbe szeltemprőbára, ami abban áll, hogy a gyerekeknek sorban el kell hozni egy kis zászlót, mely két sir között egy fira van feltűzve; télen nem tilt a többiekkel a szenes perpenyő köré, nem hallgatott háborzongató meséket, melyek végén megint sorban a sötét mellékszobába kell menni kísértetnézőbe.

SZERKESZTŐSÉG

KIADÓHIVATAL

Eggetem-utca 7., (Lycæum-ngomda.)

HIRDETÉSEK DIJA:

Négyezög centiméterenként 8 fillér.

Iparosok és kereskedők kedvezményben részesülnek

Nyilttér megállapodás szerint.

Csütörtök, július 28.

A kereskedők természetesen ki is fizették. Harmadnap egy budapesti könyv-árús cég levélt kapták, melyben értesítik, hogy rendkívül örvendenek azon, hogy Jókai műveit havi öt koronás részletekben megrendelte. A kereskedők nagyot néztek ezen a tisztességtelen eljárás s elpanaszolták szőlőnek. Mindezt bizonyítja, hogy az ügynökök a lehető legnagyobb lekiismeretlenséggel búzik csalásukat, ezen az állásponton segíteni kell. Majd szőlő ismét a kisipar pangásáról, a kormány nem segít a kisiparosokon. Kivándorolnak, vagy proletárok lesznek. Nem szavazza meg a költségvetést. (Helyeslés.)

Hieronymi Károly kereskedelemügyi miniszter reflektált az elhangzott beszédekre. Krasznaynak nemzeti gazdagodásról tett kijelentésére válaszolja, hogy azt a részét Krasznay beszédének, melyben a magyar ipar anyagi megerősödését célozza, a legnagyobb készséggel kizárja. A kere kedelmi oktatásról tett észrevételeire Krasznaynak azt válaszolja, hogy nálunk nem abban van a baj, hogy sokan adnák magukat tudományos pályára, hanem abban, hogy kevesen járnak ipariskolába, kevesen vetik magukat alá az iparoktatásnak. Soha sem lehet elég munkást nevelni az ipari életnek. Ha a társadalomból hiányzik az akarat, semmiféle iparoktatási intézménnyel nem örlünk célt. A kartelekre kijelenti, hogy ezzel a kérdéssel is foglalkozunk kell, de csak oly célból, hogy annak káros kirovéseit lenyegessük.

Ezzel a kérdéssel különben is foglalkozott már, javaslatot is készített, ez most van az igazságügyminiszternél. Tíz nap múlva reméli, hogy visszakapja. Tervezi, hogy a kartelek kérdés mielőbb nyilvánosságra jusszon. Az önálló vámterületnek az lesz az eredménye, hogy bizonyos cikkeknek meg fognak drágulni, már pedig, ha megdrágítjuk az ipari cikketek, hol van a törekvés az ipar fellendítésére. És ha meg lesz a külön vámterület, akkor Ausztria is magas védővármokat fog alkalmazni ellentünk. Románia váma miatt 3 korona 52 fillérel olcsóbb lett a magyar buza Ausztriában, a világgiazi árnál. Malmaink évenként 57 millió koronát veszítenének, ha önálló vámterület lenne s Ausztria a mai vámtételt valóban szemben alkalmazná. Ebben az esetben mi listet nem vihetnénk Ausztriába. Önálló vámterület esetén a magyar mezőgazdaság évenként 110—115 milliót veszítené Ausztriával szemben. Növelni kell a magyar ipart, ez a helyes magyar közgazdasági politika. A csatornázási ügyben Smialovszky azt óhajja, hogy a hajózó csatornákat öntözésre is használják, ez azonban lehetetlen. A beruházásokhoz nem lehet nagyon mohón hozzátátni, mert akkor magunk drágítjuk meg magunknak a munkát. — A Duna—Tisza közötti csatorna azért nincs benne a beruházási tervben, mert a kormány még nincs tisztában a tervvel. Rendkívül nehéz eldönteni azt a kérdést, hogy a csatornát honnan tápláljuk vízzel. A takarmány hiány ügyében már

TÁRCA.

Rajtaró

és a szegény paraszt.

A japán tengertől, Ectzen tartományban, messze fehérik az óriási Haku-szán hegynek örökös hóit borított orma. Lejtőin és völgyeiben dusan tenyész minden nővény, mert belsejében láva ég, mely felforralja lábánál fakadó vizeket. Három csuca van, mindegyiken templom épült, melyekhez nyáron át szakadálylanul zarándokolnak az emberek. De télen, akkora hó lep ott be mindent, hogy még a legvihardeztetebb medvevadász sem igen mer araféll járni. Ennek a fehér hegynek egyik mély, keskeny völgyében élt valamikor, nagyon régen egy öreg paraszt a feleségével. A neve Bimbó volt, ami nyelvünkön szegény jelent, mert hát szegény is volt az istenadta.

Minthogy gyermekük nem volt, sokat buskaldokt elhagyott agkoruk miatt, ha egy esténként, a napi munkától fáradtan, megtértek szerény tűzhelyük mellé és szívesen örökre fogadtak volna egy idegen gyermeket, csak hogy e kívánságuk teljesítését egyre jobb időkre kellett halogatniuk, mert maguknak is alig volt mit enni.

Volt egy icipici földcskéjük, azt is úgy ásták ki a hegyből, mert előbb ki kellett irtaniuk az őserdőt, elsimítani a meredek lejtőket, feltölteni a kopár sziklákat, gátat építeni és a vizet arra vezetni, hiszen a rizs csak puha és jól öntözött földben terem meg. Még így is vajmi szerény volt aratásuk, mint a hegyekben mindenütt, — míg a szerencsésebb völgyi lakók kétszer is megtöltötték évente csürjüket a dus terméssel.

És bár jó korán munkára mentek, ha a varjuk károga jelezte a pitymallatot, és egyre gerebilyelték akkor is, mikor a ró-

kák már éjjeli vadászatra indultak, akár-hányszor alig tudták a rizs-adót beszállgatni. (Japánban nem pénzben fizetik az adót.)

Ha pedig a nyár szá az volt és sokáig nem esett egy csöpp eső sem, akkor kikapadt a patak és még a fű is elfonnyadt a mezőn. Hogy sóhajtoztak akkor az öregek és szinte kétségbeestek, amiért annyit dolgoztak hiába. Nem is csoda, ha Bimbó szegénynek maradt, mint ahogy hívták.

Egy izben megint ilyen tikkasztó nyár köszöntött az országra. Epen ideje lett volna, hogy a fiatal rizspántát a jól beáztatott földbe elültessék. Csak hogy erre nem volt elég a patak vize, mely ugyanis naponként fogyott és még azt a tenyényi földet is alig tudta ellátni.

Már úgy látszott, hogy ebben az évben remény sincs az aratásra.

Végre egy fűlledt délután az égre opál-színű fátöl borult.

Nyugaton egy pár felhődarab mutatkozott, melyek egyre öszzebb tömörültek, óriási gomolyba nőttek, fönkakadtak a hegyek orman — és egyszerre csak mintha sötét kárpit ereszkedett volna a tájra, mely imént még a nyári nap tűzében izzott.

Nyomasztó csend mindenütt.

Elhallgattak még a nagy tölcsök is, melyeknek éles cripelése a fákban az egyetlen hang a természetben, ama forró napokon, mikor elmúl minden madár éneke. Csak a nyugtalanul föl-fölcsapó hegyi sólymok visongtak rémesen.

Egyszerre valami sejtelmes moraj kelt a völgyben és a hegyoldalon.

Zizegtek a lombok, sóhajta ringtak a kalászok.

Megrázkódott az erdő és a fák ijedten hajtották le fejüket.

És a hegyek öbléből fölsiketlő dübörgés, zugás, bömbölés tört fel, irtózatossan regették, ropogtak, pattogtak az ágak, döngve zuhantak le a fatörzsek, melyeket Futen, a vihar-szellem keze érintett.

Ott nyargalt messze, messze fön, fekete felhő volt a paripája; nyomában szá-

guldott félelmes társa, Rajden, a dörgő szellem, mindkettő zuzmarás, nyers forma, torzonborz ördög, borzas kobakkal, kicsi, hegyes fülekkel, pisze, szuszgó orral, nagy, nagy szájjal, hosszú, kiálló fogakkal, kajánul vizyorgó szemekkel, kezökön és lábukon hegyes karmokkal.

Füennek volt egy széllel béllt általvetője, annak most csak az egyik végét nyitotta ki, abból támadt az a dühöngő szélvihar. De ha a másikat is kioldotta, akkor jaj volt a hajósoknak tengeren és jaj volt mindenkinek a ki csak él és mozog Kelet-áziánban.

Mert akkor tör ki a romboló orkán, a gyilkos tajfu, a »nagy szél«, mely éjszót felhőket borít a nap elé, hullámhegyeket és kavargó ösvényeket sodor a tengeren, visszairamítja a folyót, egymásra hord sziklát, házat, erdőket tép ki gyökereitől és megcsontkított hullakkal fűdi be pusztító útját.

Megdöbbenő volt a dörgő szellem, Rajden dühöngése, aki egyszerre tud megfújni öt kúrtól, melyek óriási ivben csavarodnak feje fölé, abból lesz a bömbölő, haragos menydörgés, — és tűzes villámok közt ledobja a dörgő macskát s ahová az esik s valamibe belekapaszkodik, ott megrepednek a hegyek, megyulnak házak és fák, meghal ember és állat.

Egyre mélyebben ereszkedtek le a felhők, melyeket a viharárákny lenyomott saját súlyával, először hideg, üdítő nagy cseppekben omlottak szét, majd zuhogó záporosóvá áradtak, amit a szomszai föld möhön ivott be s amitől megdagadtak a patakok.

De Bimbó nem is ügyelt a dühöngő, szeles viharra, jó volt az, legalább vége a szárazságnak és jobb vetést lehet most már remélni...

Egyszer nagyot csattant az ég és a villám éppen előtte csapott a földre.

Bimbó elkáprázva rogyott térdre; a nagy rázkódástól elállt leéke e is és szinte érezni vélte annak a dörgő macskának karmait, melyek a késő unokáknak megmaradó nyomot hagynak az ember testén.

intézkedett a kormány s a magyar állam-
vasut július 19. óta önköltségen szállítja a
gazdák számára a takarmányt. A beadott
határozati javaslatokat nem fogadja el a
miniszter. Végül megemlékezik a budapest-
zsolnai második vágány építéséről, ami 18
millióba fog kerülni; ezt a tervet a kor-
mány nem ejtheti el, mert ezen a vonalon
különösen ószel igen örvendős módon
fejlődik a forgalom. A javaslatot elfogadásra
ajánlom. (Helyeslés.)

Krasznai Ferenc: Élt a zárszó jogá-
val, reflektált a miniszter szavaira, ezután
a kereskedelmi tárcát általánosságban el-
fogadták.

Ezután a javaslatot részletekben is el-
fogadta a Ház.

Majd **Lendl Adolf** interpellálta a
földművelésügyi minisztert a temesmegyei
uradalmi közalapítványok kezelése ügyében.

Tallian Béla miniszter felvilágosító
választ Lendl nem fogadta el, de a többség
szavazással tudomásul vette.

Ezzel az ülés véget ért.

A városi tisztviselők nyug- díjpótló egyesülete.

Kolozsvári tisztviselők moz- galma.

— Saját tudósítónktól. —

Kolozsvár, július 27.

Ugy négy évvel ezelőtt érdekes moz-
galom indult meg a Kolozsvár városi tiszt-
viselők körében. Mindnyájan érezték su-
lyát, hátrányait annak, hogy azok a tiszt-
viselők és más alkalmazottak is, kik már
nyugdíj igényt szereztek, nem mehetnek
nyugalomba azért, mert a nyugdíjban nem
kapják a lakbér-, személy- és működési-pót-
lékot. Ez pedig a legtöbb tisztviselőnél
annyira szükséges, és ennek az összegnek el-
vesztése különösen a családok tisztviselőkre
nézve annyira súlyos veszteség, hogy min-
tsem családjukkal szűkölködni legyenek
képtelenek a csekély kis nyugdíjából, inkább
minden erejüket megfeszítve dolgoztak leg-
végső lehelletükig.

Ennek a visszsa, tarthatatlan helyzet-
nek szanalása volt a célja négy évvel ezelőtt
annak a mozgalomnak, mely nyugdíjpótló
egyesületet óhajtott felállítani a városi tiszt-
viselők és alkalmazottak számára.

A mozgalom akkor megfennekelt. Miért
— nem tudjuk. Az eszme azonban új életre
kelt s pár héttel ezelőtt újra hozzá kezdtek
az életrevaló eszme megteremtéséhez. A vá-
rosi tisztviselők az ügy előkészítésére bizott-
ságot kértek fel, mely a napokban el is
készült az alapszabály tervezettel.

Tegnap délutánra azután **Fekete Nagy**
Béla helyettes polgármester, városi tanácsos
mint az előkészítő bizottság elnöke gyűlést
hívtott egybe az alapszabálytervezet megvi-
tatására.

A rendkívül népes gyűlés lefolyásáról
tudósítónk a következőkben számol be:

A kolozsvári városi tisztviselők tegnap
délután egy igen fontos, vitális érdekű kérdés
megbeszélésére értekezletre gyűltek össze a
városháza közgyűlési termében. Nemrég
ugyanis a városi tisztviselői kar kebelében
mozgalom indult meg egy nyugdíjpótló
egyesület felállítására. A mai ülés tár-
gyát az egyesület alapszabályainak megbe-
szélése képezte. A városi tisztviselők és al-
kalmazottak közül mintegy hetvenen
voltak jelen a gyűlésen.

Fekete Nagy Béla polgármester he-
lyettes, városi tanácsos, mint összehívó,
melegen üdvözölte a szép számú jelenlévő-
ket, röviden vázolta a mai értekezlet tár-
gyát és fölhiyta a megjelenteket az ala-
kól közgyűlés megtartására. — Ajánlta,

legy szerdült Rajtáró nagy, erős fiatal-
emberről olyan szép, dalás lelt, hogy csupa
öröm volt ránézni.

Mikor elérte tizennyolcadik évét —
azóta, hogy mint leltencet fölnevelték a jó
örök — letérdelet előtűt és meghatva így
szólt:

— Drága szűleim, szívemből köszo-
nöm magoknak szeretetüket és hűséges
gondozásukat. Most már eljött az óra, mi-
kor el kell válnom maguktól. Éljenek bé-
kességben, boldogul sokáig!

Es háromszor mély tisztelettel meg-
hajotta fejét, hogy homloka a földet érin-
tette, — aztán lassanként elmosdott alakja,
míg egy könnyű felhőbe olvadt, mely
egyre magasabbra szállva, egy fehér sár-
kánnyá változott s ismét egyre nagyobodva,
fölémelkedett a fehér hegy csúcsáig.

Ódálom, a lemenő nap bitoros fényé-
ben, egy felegvár tündökölt, gyémántos
tornyokkal és bástyákkal, — fölnyit egy-
tűz kapuja, a hol a most már óriássá
nőtt fehér sárkány eltűnt.

Az óregek sokáig néztek könnyes sze-
mekkel a távozó után.

Fájt nekik, hogy örökre elveszítették
és ezután megint egyedül kell élniük.

De hálának emlékeztek meg, milyen
örömben részlettette a gyermek sok-sok éven
át tűzhelyeket.

Sokáig éltek még azután jólétben,
megelégedésben, boldogan s végre egy na-
pon haltak meg, késő agg korokban.

Holttestüket együtt égették meg és
egy urnába tették, melyet falujuk temetőjében
helyeztek el.

Sírkövére egy repülő sárkány alak-
ját vésték, mely ma is látható, bár ezer
éves moha fűdi, és bizonyítja, hogy igazság
az, a mit elmond Rajtárónak, a mennydörgő
isten hálát meséje.

hogy a megalakulandó közgyűlés kérje fel
a gyűlés vezetésére elnököt. **Salamon**
Antal városi tanácsost, a legjobb kollegát,
az eszme egyik megteremtőjét és lelkes
bajnokát. A jelenvotlak zajos tetszés mel-
lett fogadták el **Fekete Nagy Béla** aján-
latát és egyhanguan **Salamon Antal** vá-
rosi tanácsost választották meg a gyűlés
elnökévé. A jegyzőkönyv vezetésére **Pethő**
József városi aljegyző kérést fel.

Ezután **Dr. Nemes Ferenc** városi ta-
nácsos terjesztette elő az előkészítő bizott-
ság alapszabály tervezetét.

Az alapszabálytervezet szerint az egyesü-
let feladata az, hogy azoknak a tisztviselőnek
nyújtson számbavehető anyagi segítséget,
kik a város szolgálatában nyugdíjigényt sze-
reztek, de tényleg nyugdíjban nem mehetnek,
és pedig azért, mert a lakbér, személy- és
működési-pótlék elvesztése családjuk fenntartását súlyosan me-
gnehéztetné. Az egyesület tagjai az előre
megállapított tarifa szerint való befizetés
után kapnak bizonyos összeget, mint nyug-
díjpótlékot visza. Ennek az összegnek mi-
nimumát évi 100, míg maximumát évi 1000
koronában állapították meg. Ez az összeg
az övégyekre is kiterjeszthető. Az egyesü-
let tagja lehet minden nyugdíjigénnyel bíró
városi tisztviselő és alkalmazott.

A közgyűlés az alapszabály tervezet-
nek csaknem minden pontját változtatlanul
elfogadta.

Ezután az ideiglenes választmány meg-
alakítására került a sor. Megválasztották
elnökké: **Salamon Antal** városi taná-
csost; alelnökké: **Vikol Kálmán** árvaszéki
elnököt; titkárrá: **Pethő József** városi al-
jegyzőt; pénztárnokká: **Tómosváry Zsig-**
mondot; ügyesszé: **Gajdágó Manó** ügy-
védet, ellenőrré: **Fikler Lajost**.

Végül **Polcz Rezső** ajánlatára a
közgyűlés hálás köszönetét és meleg elismer-
ését fejezte ki az előkészítő bizottságnak
az ügy érdekében kifejtett fáradozásáért és
az alapos szakértelemmel elkészített alap-
szabálytervezetért.

Az alapszabályokat legközelebb felter-
jesztik jóváhagyás végett a belügyminis-
terhez.

A japán—orosz háború.

— Express tudósítás. —

Budapest, július 26.

Megint véres napra virradtak a har-
coló felek Kelet-Ázsiában. **Dasicsao** körül
folyt a borzalmas csata, amelynek az a
jelentősége egyrészt, hogy a japánok oldal-
támadása mindenképen sikerült, másrészt,
hogy ezáltal Kuropakint verték meg. Sok
véres ütközet volt már ennek a háborúnak
a folyamán. Kegyetlenebb módon nem puszt-
ították meg egymást hadviselő felek seregei.
De ez az ütközet, amely tízezer óra
hosszáig tartott, ördöklőbb volt, mint eddig
valamennyi. Vasárnap ütköztek meg a ha-
dakozó csapatok. Ök a háborúkat négy-öt na-
pig készítette elő ezt a nagy oldalátámadást,
hogy hogy állítólag a japánok tűzonalát
húszonnégy kilométernyi hosszúságra ter-
jesztette ki. Ilyen tűzvonalon ugyancsak gyil-
kos tüzelést tud végbemenni és mégis ki-
csibe mult, hogy az ütközet az oroszok
győzelmével nem végződött. A japán gya-
lóság az oroszok jobb szárnya ellen nyom-
ult előre és az volt a célja, hogy az el-
lenség jobb szárnyát egészen megkerülje.
Ez volt a csomópontja a csatának. Itt fej-
lődött ki a leghevesebb, leggyilkosabb harc.
Az orosz csapatok vítérségét a japánok is
elismerték. Amikor már majdnem dőlőre ju-
tott a csata és a japánok már-már győz-
tek, hirtelen akcióbba lépett az orosz tarta-
lék és oly gyilkos tüzelést vitt végbe, hogy
a japánok csaknem elvesztették tartották
pozíciójukat.

A japánok mindamellett délután öt
óráig erősen tartották magukat és soraik-
ban nem támadt rendtelenség. Ekkor jelent
meg a japánok jobbszárnya **Dasicsao**ól dél-
keletre és olyan ágyútűzelést indított az
oroszok ellen, hogy azok csakhamar futás-
nak eredtek és nagy rendtelenségben vonu-
tak vissza. Ez a tüzelés két óra hosszág
tartott, miután már előzőleg tizenkét óra
hosszáig harcoltak. Az oroszok a **dasicsaoi**
hadállást feladták és Hajcsongbe vonultak
vissza. Így vesztettek el az oroszok megint
egy rendkívül fontos hadállást. Valószínű,
hogy ez a győzelem a japánoknak rendkívül
sok emberükbe került, noha a veszteségek
arányáról még nem érkeztek pontos tudó-
sítások, csak annyit, hogy mindkét fél ren-
kívül nagy veszteséget szenvedett, amint
hogy másképpen nem is képzelték el. Ti-
zennégy órai harc, amikor a hadakozó csapa-
tok a legnagyobb halálmegvetéssel har-
colnak, amikor csak a véletlenséggel dönti el,
hogy melyik kerül ki győztesen a csatából,
bizonyára leirhatatlanul véres és ördöklő.
Első következménye ennek az újabb orosz
vereségnek az, hogy a japánok most kom-
binált hadműveletekben vonulnak **Mukden**
irányában és meg van könnyítve az a
szándékuk, hogy **Liaojangot** megerköljék.
Akármilyen véres is volt ez az ütközet,
döntő jelentőségének még sem lehet mon-
dani. A döntő ütközet **Liaojang**, esetleg
Mukden előtt fog kifejlődni. Akkor fog
megmérkőzni a két hadsereg és a háború
sorsa nyilván akkor érkezke válságos pont-
jához.

Az angol-orosz viszály végleges meg-
oldását a Knight-Commandeur angol hajó
elsüllyezése nehezíti meg. Valószínű, hogy
ez akkor történt, amikor az orosz kor-
mány tilalma még nem érkezett meg a
Vörös tengerre, amely szerint az önkéntes
hajóhaditól megvonta az orosz kormány az
átutazást és felfoglalás jogát.

Budapestre ma a következő táviratok
érkeztek:

Pétervá, július 27.

(Hivatalos.) Kuropakint tábornok tá-
viratozza **Miklós** cárnak 25-iki kelteel: Az
utolsó időben naponta **Kaicsu** és **Szinkotán**

irányában végzett kutatások során megál-
lapították, hogy a **Kaicsutól** északra, vala-
mint a vasuti vonal és a **Csinhoako** völgy
között lévő dombokat erősen megszállották
és megerősítették. 23-án éjféltől 1 órá-
tól az ellenség két hadosztálynyi erővel
kezdte a támadást. A harc éle a vasuti vo-
nalól a csinohakói völgyig terjed. Dél felől
gyaloghadosztályt fejezték ki a nyugati
vasuti vonal és a nyugati **Kociután** köz-
ség között, míg főhaderejét **Dacsapu** irá-
nyában összpontosította és a lovasságot
baloldalt a vasuti vonal közelében helyezte
el. Az ellenség lassan és megszakításokkal
haladt előre.

Mi 30 ágyúval kezdtünk tüzelni és
tüzelésünket az utócsapatok ütegei hata-
lósan támogatták. A japán ütegek tüztük
először a **Manhuniuca** és **Jalolína** magas-
latokra irányították, a melyeket előőrstünk
lassanként elhagytak. Lővérszink és utóör-
stünk **Csioncididapudza** és **Potaica** között
lévő állásokból kezdtek tüzelni az oszlo-
pokban előrehaladó japán gyalogságra. Les-
ezredes visszavonta utóőrseit és új állásba
vonult vissza **Dasicsapu** mellé. Ütegeink,
melyek helyüket többször változtatták, foly-
tatják tüzelésüket gyalogoszlopaink felé irá-
nyító lövő ellenséges tüzérsséggel. **Csielhu**
felől az előrenyomulás délelőtti fél 10 kör-
ül kezdődött és pedig először a **Csielhu**
völgyéből indult meg három zászlóalj **Jand-**
patun-Kusziho-Pandiapudza és **Merciatum**
irányában.

Ez irányban csapatunk megerősített
állást szült meg. Interésijánál és **Nianda-**
in mellett, továbbá, hogy a délelőli lévő
csapatokkal egyesüljön, **Csantajjánál** is ál-
lást foglalt. Az ütközet közben a japánok
körülbelül egy gyaloghadosztályt küldtek
Merciatumba, ezenkívül pedig egy ezredet
a **Csielhu** folyó felé a **Saohopon** át **Tan-**
csiba vezető úton. Délután 3 óra felé az
ellenség **Merciatun** és **Saohopa** között kör-
ülbelül egy hadosztálynyi gyalogságot fej-
lesztett ki. Ugyanabban az időben a vasu-
tót nyugatra mintegy egy dandár gyalogság-
ból álló ellenséges hadoszlopok jelentek
meg. Délután 4 óra körül az ellenség be-
szűntette előrenyomulását és főerőit **Makun-**
ciuca felé terjesztette ki.

Szuej, július 27.

A Formosa görbzt az orosz önkéntes
hajóhad **Szmozlenszk** nevű hajója fogta el.

Tienc-in, július 27.

Hir szerint ma heves ütközet folyt le
Liaojang és **Mukden** között. Hir szerint a
japánok a niucsvangi ütközetekben 24-én és
25-én 380 embert veszítettek.

Tokio, július 27.

A III. hadsereghez beosztott külföldi
katonai attasék ma a harcban indultak.

Pétervár, júl. 27.

A **Dasicsao** melletti vereség új meg-
rendítő hatást tett. A katonai körök a leg-
nagyobb elkéseredéssel beszélnek Kuropak-
int kapkodó magaviseletéről és naponként
változtatott haditeveiről. Arra is el vannak
készülve, hogy Kuropakint bekerítsék s csapa-
tait teljesen új legénységgel kell majd
pótolni.

Tokió, júl. 27.

A tokiói kormány tiltakozik az ellen,
hogy az oroszok **Niucsvangban** hadiszá-
mnyul kínáló épületeiket a francia
zászló oltalma alá helyezik. Ezt a semleges-
ség súlyos megsértésének tekintik s a jövő-
ben semmi ilyenre nem lesznek tekin-
tetel.

Pétervár, július 27.

Az orosz távirati ügynökség jelenti
Mukdenből: **Inkau** szenthatárán egy japán
hajóraj cirkál, mely husz csepatszálító ha-
jót kísér.

Mukden, július 27.

Simucsug mellett **Stackelberg** csapatai
megütözték Ök előretolt csapataival. Az
orosz ágyútűz hatása alatt a japánok gya-
san visszavonultak. Az oroszok vesztesége
igen csekély.

Tokió, július 27.

A mikádó elhatározta, hogy **Mandzsuri-**
át meg fogja nyitni Európa részére és
Kína fenhatósága alá helyezi. Ebben Anglia
és Amerika támogatni fogják.

Hamiskártyás gyárigazgató.

Temesvár szenzációja.

— Saját tudósítónktól. —

Kolozsvár, július 27.

Kinos szenzáció történt vasárnap dé-
lután óta állandó izgatottságban a temesvári
közönség. A város egyik tekintélyes pol-
gára igen súlyosan van érdekelve ebben az
ügyben, a mely a maga társadalmi súlyánál
fogva tönkretette egy embernek nemcsak jó
híré, de egész existenciáját is. Az illető ur
egy temesvári gyárigazgató, a kit hamis
kártyázáson értek. Ez az eset annál sa-
lyosabban esik a mérlegbe, mert a hamis
kártyás ur olyan évi jövedelem élvezője
volt, amelyből öt-hat családos ember is
szépen megélhet, — legalább is polgári fo-
galmak szerint.

Az eset részleteiről temesvári tudósi-
tónk a következőket jelenti:

Vasárnap délután az illits kiosk egyik
kártyaszobájában, amely a katonaisztik ka-
szinóhoz tartozik, több temesvári ügyvéd,
orvos és birtokos társaságban kártyáztott
Kerry Frigyes, a Turul cipőgyár igazgatója.
A kártyázás már régóta folyt, mikor az
egyik ur, aki a **Kerry** háta mögött ült,
hirtelen megkapta ennek a kezét és fel-
kiáltott:

— De hiszen ön hamisan játszik!

A következő pillanatban a társaság
összes tagjai, kik valamennyien vették már
észre a gyárigazgató inkompetenciát, de akik

eddig tévedésnek vélték a dolgot, felugrá-
tak és egyértelműen hamis kártyázással
vádolták **Kerryt**. A sűrő kifejezések egész
özöne zúdult ezután a leleplezett emberre,
aki halálsápadtan állott vádolói között és
borzasztó izgatottsággal védekezni igyeke-
kezett. Hebegett, reszeltett, de semmit
sem tudott védelmére felhozni és tettét
nem is tagadta.

Az inzultusoktól félve, a kiosk hátsó
ajtóján menekült el a rajtakapott hamis
kártyás, kinek esete érthetőleg óriási felhá-
borodást keltett a jelenvotlak között. Ezek
rögtön jelentést tettek a hadtestparancsnok-
ságnak is, a mely azonnal felszólította
Kerryt, hogy tartalékos tüzérfőhadnagy
rangjáról mondjon le.

Miután a kioskban történt kinos je-
lenetnek egész csomó szemtanúja volt, az
eset híre villámgyorsan terjedt el egész
Temesvárról. A hír nyomán felkavart szen-
záció érthetővé teszi, hogy az egész város
naphosszat egyébről sem beszél, csupán a
Kerry leleplezéséről. Miután tudják, hogy
Kerrynek harmincezer korona évi jövedelme
volt, nem tudják mire való a dolgot és
sokan azt emlegetik, hogy a gyárigazgató
elmebeteg. Azok azonban, a kik személye-
sen ismerik, a legatározottabban megca-
folják ezt a híresztelést.

A történet után a Turul cipőgyár
igazgatósága is vizsgálatot indított **Kerry**
ellen. Minden valószínűség a mellett szól,
hogy **Kerry** kénytelen lesz elhagyni igazga-
tói állását, mivel Temesvártól, mint lehe-
telenné tett ember, amugy sem szerepelhet
a nyilvánosság előtt, mert senki sem akar
érintkezni vele.

UJDONSÁGOK.

Válasszatok!

Kolozsvár, július 28.

Izgalmas hírekkel van tele a levegő,
a mely hírek a legnagyobb mértékben al-
kalmasok arra, hogy a honatyák nyugalmát
megzavarják, akik már alig várják, hogy
nyári pihenőre elszéledhessenek. De hat
hogy adja pihenőre a fejét egy derék hona-
tya, a mikor körülzúgja a hír, hogy idő
előtt kibomlik a választási zászlaja, esetleg
veszedelemben forog a mandátum. Mert hát
a mai zűrzavaros politikai helyzetben s a
még zavarosabb pártviszonyok mellett, vajmi
sok képviselő van, a kinek a lába alatt ing a
talaj. De nemcsak a képviselő urakat,
hanem az egész közönséget nagyban izgatja
ez a híresztelés, mert hiszen nálunk nincsen
sebb körülmények között is nagy érdeklő-
dést kelt egy választás, hát még most, amik-
or igazán rendkívüli helyzetben indulna
meg a háború.

A közmondás ezt tartja, hogy nem
zörög a haraszt, ha a szél nem fújja. A
híresztelésnek tehát alighanem alapja van;
a miniszterelnök, ugyátszik nincs megle-
gedve a mostani képviselőházzal; s azt akarja
kergetni a nagyságos urakat és új hadse-
reggel venni magát körül. Mondják, hogy
Bécsből is biztatják a kormányelnököt, hogy
osszalra föl a parlamentet, mert udvari kö-
rökben igen zokon esett az a vita, a mely
a civilistáról folyt, s a melynek során egyes
képviselek nem éppen abban a modorban
nyilatkoztak az urakodóház tagjairól, a tö-
mérdek főhercegről, aminő modor még a
Napkirály udvarában divatozott. A Burg-
táján azt tartják, hogy a képviselők közli,
mindig erősen kísért a lázongás szelleme s
az a szellem még veszedelmesebb mérték-
ben kitört akkor, a mikor a legfontosabb
javaslatok, például a kiegyezés ügye kerül
napirendre.

Hát pedig a Burgban rosszul okoskod-
nak. Mert ha rezonirozik is a képviselőház,
ha egy pár erős kifejezést ki is szalaszt a
száján a szittya virtus, azért a többség
mégis szép engedelmesen megszavazza a
civilistát is s megszavaz az a többség,
Bécsből megrendelt javaslatot is. Nem hie-
szük, hogy az új választások kevesebb bá-
rányokat tudjanak ösztetelni az alkolba,
mint a minők most a pástor körül dörög-
lőnek. Ellenkezőleg, erős a hitünk, hogy az
új választások még meg fogják szaporítani
az ellenzék táborát, mert tagadhatatlan,
hogy az ellenzék szellem az országban
mindjobban terjed s a polgárság kezdi be-
látni, hogy anyagi, erkölcsi romlásunknak
Ausztriához való rabszolgai leköötöttségünk
az oka, a melynek kénytelenek vagyunk
feloldozni nemzeti aspirációinkat s anyagi
érdekeinket is. Ha tehát a többség megsza-
porítására nem számíthat a kormány: ak-
kor mire való az új választás, mire való a
parlament idő előtt való feloszlatása?

Tízsa István gróf pedig mégis arra
számít, hogy az új választás a kormányt
megerősíti, pártját megnöveli. Bécs arra vár.
hogy engedelmebb parlament kerül a győ-
nyűrő dunaparti gót palotába.

Hisszük az ország érdekében, hogy vá-
rakozásukban csalódni fognak. Az új vá-
lasztások bizonyára arra a meggyőződésre
juttatják **Bécest**, hogy a gyarmat kezd
öntudatra ébredni; s a parlamentben olyan
ellenzék kerül, a mely magyaros őszinteség-
gel odamondogat **Bécsnek** olyan dolgokat,
a melyek nem okoznak a Burgban elragadta-
tást. Nem azt akarjuk ezzel mondani, hogy
a képviselőház gorombáskodjék, mert arra
semmi szükség, hanem azt, hogy ne is ud-
varoljunk, főleg pedig lakáj-szolgalelkűséggel
ne járjunk a kedvtűben azoknak, a kik Ma-
gyarországot századok óta nem nézik egyé-
nek, mint vagy mumusnak, vagy — ba-
leknak. ...

Dramák.

Kolozsvár, július 28.

A megrendítő öngyilkosságoknak, a
szivetrázó szerelmi drámáknak, hogy ugy
mondjünk, szezonjait szoktak lenni. Mintha
járvány-bacillusok áradnának oly véres ese-

ményekről, melyeket szárnyára kap a hír
és sokféleképpen érzelmesen, szenzációsan
kommentál a napisajtó.

Amikor ezeknek az öngyilkosságok-
nak, keletős szerelmi drámáknak fiziológiá-
ját vizsgáljuk, azt tapasztaljuk, hogy egy
nagy és fontos momentumban mindegyik
megyeznek. Ez a momentum az, hogy a
drámák hősei — akár fiatalok, akár vének
— beleszomórlóttak az életbe. Letargia
spleen fogja el azokat, a kik még alig lé-
tek tul a 20—30-iki évet, akikre még annyi
öröm, élvezet és boldogság várna, ha lenne
bennük kitartás, hogy keresztesl tudjanak
gázolni a jelen bajain. De ez a kitartás, ez
az energia nincsen meg bennük.

Holott maga az élet talán soha nem
nyújtott annyit élvezetet a fiatal emberek-
nek mint most. Az a társadalom, amely
nem küzd a nyomorral, inkább szórakozá-
sokra van berendezkedve, mint komoly
dolgotra. A jelszó az, hogy minél vigabban
kell kereszteslünk ezen az életen, amely
ugyis nagyon rövid s ugys okvetlenül a
temetőbe vezet. Az erkölcsötlen római csá-
szárságok idejében volt csak példa arra a
mohó élvezetvágyra, amely a mai kultur-
emberiséget jellemzi. S természetesen, hogy
nyanezen okból az erkölcsök is felette
meglazultak e modern társadalomban.

Ez a lazulás első sorban a lelkek
energiájának pusztulásában nyilvánul. Mind
kevesebb lesz a törhetlen akaratu, szívós
kitartású ember. Az élettel való küzdelem
nem igen érez kedvet s vágyat az a mai
ifjú, a ki lépten-nyomon azzal az élettelvel
találkozik, hogy csak egy dolog van, a mi
az életet becsessé teszi s ez az, hogy „jó
mulatni”. Mulatni, szórakozni, szerezke-
zni, ez a jelszava nagyoknak és kicsinyeknek, sze-
gényeknek és gazdagoknak s a tömegek gésze-
rűen végzik el munkájukat tisztán csak
azért, mert a munkabéret teszi nekik lehe-
tővé azt, hogy mulathassanak. A holnap
nem sokat törődünk. Jöjjön, a minék jönni
kell, mert hiszen valahogyan csak lesz! ...

Nem bohémia ez, hanem ledérség, a
mely a fundamentuma a

hónk talán, hogy nincs a mi vármegyénkben egy uraló (1) kerület, hol a miniszterelnök belügyi miniszter urat, képviselővé lehetne választani.

— (Petőfi halálának évfordulója.)

Ötvenéves fordult meg az idő kereké, mióta a magyar nemzet lánglélekű költője, szabadság apostola, Petőfi Sándor a fehéregyházi sikon 1849. július 31-én annyi névtelen hőssel együtt, az ölkölő harc közepén elesett. A nemzeti kegyelet emlékoszlopát állított a magyar Tyrteusnak sok éven át disztelenül álló nyugvó helyén s ha elérkezett július 31-ike, tömegesen záródó koltak a fehéregyházi csatásokhoz az ország minden részéből. Az idén is kegyeletos emléktünnepélyvel fogják megülni a gyászos évfordulót a fehéregyházi csatások és a segessvári Petőfi-szobornál. A rendezőbizottság a Petőfi társasággal karöltve, nagy buzgalommal lát az ünnepély rendezéséhez, melyen eddig bejelentették képviselőket, a két egyetem ifjúsága, továbbá a magyar honvéd-egyletek és több irodalmi társaság. Itt említjük meg, hogy a kereskedelemügyi miniszter tegnap a kolozsvári országos történelmi emléke-múzeum igazgatóságához a Segessvárt tartandó ünnepségekre a negyven négy éves honvédek és emléke-múzeum tagjai részére félóra vasúti menetjegyeket küldött le, melyeket az érdekeltek átvehetnek a múzeum irodájában. A múzeum igazgatósága felhívja az ünnepségen résztvevő számdékozó vidékieket, hogy az indulás állomását táviratban tudassák.

— (Miniszteri rendelet az iskolai beiratásokról.) Minden szülő, a ki-nek iskolás gyermeke van, közelel érint a belügyminiszternek az a rendelet, a mely most érkezett a város törvényhatóságához. A rendelet nagyon megkönnyíti az iskolai beiratásokat, mert fölöslegessé teszi a beiratásokról a költséges és sok utánjárásba kerülő születési bizonyítványokat, a melyeket ezennel egyszerű tanusítvány helyettesít. Ezeket a tanusítványokat díjtalanul és télyeg nélkül szolgáltatja ki az anyakönyvi hivatal. Az erről szóló okos rendelet, mely különösen kedvező a szegény családok embereire, különben csak feljutása egy már tavaly kiadott rendeletnek.

— (Panasz a kolozsi posta ellen.) Egy Kolozson nyaraló uriaszonytól panaszt kaptunk, melyben arról értesít bennünket, hogy a kolozsi postahivatal rendületlenül késlelteti a postai küldeményeket. Felhívjuk a körülményre a posta-igazgatóság szíves figyelmét.

— (Az E. K. E. Amerikában.) Hogy minő nagy fontosságra kulturális misztiont tölt be az Erdélyi Kárpát Egyesület hazánkban, kiválóan mutatja az a körülmény, hogy külföldi egyesületek nagyobb ünnepségek alkalmával nem mulasztják el az E. K. E.-t meghívókkal felkeresni. Így nem régen a Párisban rendezett nemzetközi turistakongresszus küldött meghívót az egyesülethez, most pedig legújában Washington város hívja fel az E. K. E.-t arra, hogy a f. évi szeptember havában az Egyesült Államokban rendezendő nemzetközi földrajzi kongresszusra küldje el képviselőit. A kongresszus elnöke Roosevelt köztársasági elnök és J. H. Mac-Cormick titkár állanak; a rendező-bizottság pedig többek között az összes idegen nagykövetelekből, köztük természetesen a magyarországi nagykövetelekből, továbbá számos amerikai turista-egyletek képviselőiből áll. A kongresszus szeptember hó 7—22. napjai között fog lefolyni és tárgysorozatában felöleli a következő földrajzi tudományterületeket: 1. Physiographia. (Tájrész.) 2. Meteorologia. 3. Oceanographia. 4. Vulkanismus. 5. Földrendés. 6. Geocronologia. 7. Földleírás. 8. Mennyiségtani földrajz. 9. Bibliographia. 10. Anthropológia. 11. Földfedések stb.

A kongresszussal egyidejűleg a rendező bizottság kirándulásokkal rendez a Mount-Vernon csúcsra a Magara vízészhez, továbbá New-York, Chicago, Philadelpia városokba és a st.-louis-i világkiállításra. Az E. K. E. vezetősége nem bízik ugyan benne, hogy tagjai közül valaki a nagy utra vállalkoznék, mindazonáltal esetleges jelentkezés esetén az illető részére bejelentő lappal szívesen szolgál.

— (Uj ügyvéd.) Dr. Simon Miksa, dr. Simon Aladár kolozsvári orvos fiúve, az ügyvédi vizsgálatot sikerrel letette és irodáját Nagyomkuton megnyitotta.

— (Értésítés.) A kolozsvári kir. posta- és táviratigazgatóság ez uton értesíti a posta- és táviratgyakorlatokból állásra pályázókat, hogy folyó évben a gyakorlatok létszámában tízre csökkent és így az állásokra az igazgatóság ez évben pályázatot nem fog hirdetni. Ennek fogva a gyakorlatokból állásért esetleg beérkező kérelmek kivétel nélkül a fogak utasítottak.

— (Öngyilkosság a temetőben.) Ily címen emlékeztünk meg lapunk tegnapi számában arról, hogy egy ismeretlen öreg ember a temető felső részén öngyilkossá lett. Lapunk híradása nyomán ma reggel jelentkezett a rendőrségen Tjörán Péter építő mester s jelentette, hogy nevelő apja Borbély János tegnap elűnt s hogy a lapokban közölt személyleírásról az öngyilkosban nevelő apjára való ráismerem. Tjörán a törvényszéki orvostani intézetben, mikor a hullát neki megmutatták, tényleg ráismert benne az öreg Borbély Jánosra. Arról, hogy vajon mi vihette az öreget végzetes tetteire, Tjörán sem tud felvilágos-

sítást adni. Mint mondja az utóbbi időben életuntást vettek észre az öreg, ki gyakran hangoztatta öngyilkossági szándékát, nem akarván tovább tűrni az élet ezerféle bajait. Érdekes, hogy abban a sírban, melyen Borbély János az öngyilkosságot elkövette, testvérbátyja Borbély Sándor nyugossa örök álmát. A rendőrség az ügyben felvett iratokat áttette az ügyészhez, hogy az esetleges boncolás megejtése iránt indítványt tegyen.

— (Rákóczi hamvai Kassán.) A magyar történelem nagy alakjának, II. Rákóczi Ferenc fejedelem hamvainak hazaszállítására Tisza István miniszterelnök most hosszabb iratot intézett Kassa városához. A miniszterelnök leiratában azt hangoztatja, hogy Kassa város az a hely, melyet történelmi és személyi vonatkozások leginkább Rákóczihoz fűznek s ezért a hazakerülő hamvaknak ott van a legméltóbb helyük. A kassai domban helyezik tehát örök nyugalomra a lánglélekű hős fejedelem földi maradványait s a szent ereklye örök időkre dicsősége lesz Kassa városának.

— (Betűrés a sétatéri kioskba.) Vasárnap éjjel — mint annak idején hírül adtuk — ismeretlen tettesek betörve a sétatéri kioskba, ellopták a főpincérnek, mintegy 300 koronát kitevő váltópénzt. Grósz Samu, az egyik kárvallott főpincér jelentést tett az esetről a rendőrségnek, mely az eljárást azonnal meg is indította. A nyomozás — bár elég szokatlan eset a kolozsvári rendőrségnél — eredménytelenségig járt. A feljelentésre ugyanis azonnal letartóztatták Drágos Józsefet, a kiosk szolgáját egy másik, ugyancsak a kioskban alkalmazott szolgálóval együtt, kikre a gyanu mindjárt az első percben esett. A gyanúsítottak azonban konokul tagadták, hogy a betörést ők követelték volna el. Ártoosi József és Vezér József polgári rendőrök, kik a nyomozással megbízva voltak, tegnap házkutatást tartottak a kiosk konyháiban és egyik szekrény mögött megtalálták az ellopott zsákok, melyben Grószék a pénzt tartani szokták. Alig 50—60 korona hiányzott az ellopott pénzből. A gyanúsított szolgákat pedig, minthogy további fogva tartásukra ok fenn nem forgott, szabadon bocsátották. Egyik közülük, Drágos tegnap este azonban ismét be akart hatolni a konyhába, valószínűleg, hogy az elrejtett pénzt elvigye s minthogy egyébként is gyanúsán viselkedett — ismét letartóztatták.

— (Színelőadás a Tornavivódában.) A Kossuth szobor javára a Tornavivódában rendezendő színelőadásból tegnap délután volt az első főpróba. A műsor a következő számokkal gazdagodott: Szavai: Tompa Kálmán, énekei: Sándor Erzsike zeneakadémiai növendék, ki Rossini „Szavilai borbély”-ából fogja Rosine t énekelni. A színrekerülő operette fő női szerepét Gregár Ilonka játssa. A műsoron még Óvári Rózsika, Fanczi Tamás, Pintér Lajos, Székely Károly, Margitai Gida és Endes Péter szerepelnek. Az előadás iránt nagy érdeklődés mutatkozik. Az előadás napján, folyó hó 29-én, pénteken, már délelőtt 10 órától kezdve nyitva lesz a Tornavivódai jegypénztár. — Elővetelben Wesselyni Miklós u. 5. sz., I. em. kaphatók az előadásra jegyek. Előadás után zártkörű tanulmányok lesz reggel.

— (A „Fiúmei Kávébehozatal-társaság”) Virág és Társai” fiúmei cég, kolozsvári fiók telepe augusztusba nyílik meg. Az árakat a cég ugyancsak Augusztus havában fogja közzétenni. 3533 2—15

— (A cséplőgép áldozatai.) Nagy szerencsétlenség történt hétfőn délelőtt báró Ambrózy Gyula remetepusztai birtokán. Ezen a napon kezdtek meg az uraldomban a cséplést, hogy az ujonnan érkezett gépet kipróbálják. Az új gépet sok baja akad a gépésznek és mindentel meg kellett állítani, hogy valamit igazságon rajta. A gép próbálgatása közben Szurók István gépész észrevette, hogy a mozgásban lévő gép egyik tengelyágának a csavarja meg van lazulva. A gépész ahelyett, hogy a gépet megállította volna, mozgás közben akarta a csavart megerősíteni, miközben a gépész elkapta a gépész zubbonyát és berántotta a kerek közé, melyek pillanat alatt összetörték a szerencsétlen embert. A gépész jankálására a cséplő tetején álló Boróki István etető félretekintett, miközben egysúlyt veszve, beessett a cséplődob közé, a mely rögtön leszállította a szerencsétlen ember lábait. Eközben leesett a nagy hajtókerék a gépészre, így aztán a cséplőgép is megállt, a hajtógép kerekére alól pedig kiestt a gépész összezuhanó holtteste. A gépnél alkalmazott emberek annyira megrémültek a szerencsétlenségtől, hogy csak nagysokára tudták megállítani a gőzgépet. Szurók István gépész rögtön meghalt, Boróki azonban még élt egy pár óráhosszat, de a nagy vérvesztés következtében, mire a községi orvos a helyszínre érkezett, kisenvedett. A megejtett vizsgálat szerint a szerencsétlenségnek a gépész vigyázatlansága volt az okozója, de súlyos mulasztás terheli az uraldom intézőjét is, hogy a gépnél nem voltak meg az előírt kötőszerek, amivel Boróki életét még meg lehetett volna menteni.

— (Kétezer bányász sztrájkja.) Az annavölgyi-sárisápi szénbányákban egy hét alatt másodikszor tört ki a sztrájk s most ismét 2000 bányász áll harcban. — A munkások követelték Turczér és Zorics felügyelők elbocsátását, a kiket azzal vádoltak, hogy zsarolják a munkásokat. Az igazgatóság — mint azt a lapok útján is közölte — megígérte a sérelmek orvoslását. Erre a munkások beszüntették a sztrájkot

s várták az igazgatóság intézkedéseit. Szombaton reggel azonban egy század gyalogság és harminc csendőz érkezett a telepére s mikor a munkások feljöttek a bányából, a katonaság körülféltte őket s a főmérnök kihirdette előttük az igazgatóság határozatát, hogy a munkások kivánságát rem teljesítik, a munkafelügyelőket nem bocsátják el, ellenben azokat a munkásokat, a kiket társaik megbíztak azzal, hogy kivánságaikat az igazgatóság elé terjesszék, igazságot elbocsátják. A munkások ezö nélkül távoztak, de kimondták, hogy elbocsátott társaikkal szolidaritást vállalnak s mind a 2000 munkás ismét sztrájkba lépett.

— (Orfeum a Biáziniában.) Tegnap este szufolásig megtelt a Biázini-szálló kert-helyisége előkelő közönséggel, amely lelkesen ünnepelte az általános kedvelt künő-komikust Grünau Lipótot jutalomjátéka alkalmából. Tiszteletű különben egy ezüst botot adtak fel neki, elismerésül azért a sok vidám, derűs pillanattért, melyet ez a künő humorista a közönségnek szerzett. Az előadás második érdekessége volt Ormai Lujza fellépője, ki mint dr. Feiglstochné keltett nagy hatást. Kuplái általános tetszettek. Az igazgató-pár, Gerő József és neje új műsorral való szereplése egészítette ki a különben sikerült előadást, melyen egy új mulatató bohózat a „Színházi keplelenségek” került színre.

— (Az apáca főnökne regénye.) A budai Szent-Erzsébet apácák zárdájának nyugalmát váratlan esemény zavarta meg két nappal ezelőtt. Emerika nővér, a zárdá akkori főnökneje kilépett a rendből. Kélpésének története valóságos regény. Emerika nővér — mindössze 27 éves — egy innsbrucki erdősz egyetlen leánya. — A fiatal sző leány tizenhét éves korában halálosan beleszeretett unokafivérébe, egy tisztelhetetlenbe. De nem lehetett az övé, bár a tisztelhetes is szerette. Nagyon szegények voltak. A leány bánatában apácának ment, a tisztelhetes pedig iparkodott elleleljeni szerelmét. A leány az Erzsébet apácák poszonyi, majd a budapesti zárdájukba került. — Nyolcadfél hónap-al ezelőtt megváltották az utóbbi helyen főnöknek. Közben a tisztelhetesből százados lett. Bécsben százhuszer koronát örökölt és ekkor megemlékezett első és egyetlen szerelméről. Leutazott Budapestre s a zárdában meglátogatta unokafivérét. A látogatás után kis idő múlva lépett ki Emerika nővér az apácarendből. E hó 17-én vezette oitárhoz Innsbruckban a kapitány.

NYÁRI SZÍNHÁZ.

Kolozsvár, csütörtökön, július 27-én:

A fekete orvos

Dráma 5 felvonásban, 1 előjattékkal.

Kezdete fél 8-kor, vége fél 10-kor.

Holnap, pénteken július 28-án:

Nincs előadás.

SZÍNHÁZ.

* Nőemancipáció. Szigeti Józsefnek ezt a pompás vígjátékát egy éve nem adták Kolozsvárt. Ha legalább még egy évig vártak volna felújításával, bizonyára többet használt volna a darabnak, mint a mennyit a tegnapi repriz. Mert ilyen előadásban aligha látták Kolozsvárt ezt a darabot, remélhetőleg nem is lesz egyhamar szerencsénk hozzá. Az ötletes jelenetek egy-másután zajlottak le, minden hatás nélkül. A künőben megrajzolt alakok egyénmelyike egy eltörpült a szereplő alakításában, hogy szinte bonyolító volt nézni. A zajos derűség helyett, mely gyakran szakította más-kor félbe a darab előadását, tegnap egy-egy ásitás, felsőhajítás hangzott el a gyéren látogatott padosorokból. Károlyi Leona tegnap mintha kissé kelvetlen lett volna, pedig Flóra szerepe sok életet, tüzt követel. Talán a gyakori szereplés fárasztja ki a művésznőt, tény azonban az, hogy tegnapi szereplését nem sorozhatja az utóbbi időkben sürün megismétlődő szép sikerei közé. Kassai messze fölttő állott partnereinek. Szerepét, melyben pedig igen könnyen lehet bántó túlszókba esni, finoman, diszkrétan játszta meg. Dezséri huszárja kabinet alakítás. Szegőből is jól mondhatunk. Az epizodisták közül csak Váradi Miklósné érdemel dicsőítet. — Különös elismerés illeti azonban a sugót, ki teljes tudóval igyekezett valahogyan leplezni a szereplők nem tudását.

* A fekete orvos. Ez a rég pihentelt romantikus dráma kerül ma színre Szakács Andorral a címszerzőben. Rajta kívül Tóvölgyi Margit és az egész drámai személyzet részt vesznek az előadásban

Táviratok

A csikagói sztrájk.

Budapest, július 27.

Csikából jelentik, hogy a mé-száros sztrájk hova-tovább mind veszedelmesebb mérvéket ölt. A munkába állani szándékozókát félholtra verték a sztrájkolók. 1200 rendőrt tehetetlenül áll a fel-fegyverezett tömeggel szemben, mely tör, zuz, rombol mindent mindenütt. A sztrájkolók által okozott kár igen nagy.

Üzletvezetőség Temesvárt.

Budapest, július 27.

Ma népes küldöttség járt Hye-ronim y Károly kereskedelmi miniszternél és arra kérték a minisztert, hogy az aradi üzletvezetőséget Temesvárra helyezze át, mint a délmagyarországi részek gócpontjára. A miniszter válaszában jóindulatáról biztosította a küldöttséget.

A keleti forróság.

Budapest, július 28.

Konstantinápolyból jelentik: Tulmi basa jelentést küldött a szultánnak, hogy a bolgár határról 30 főből álló Mannlicher fegyverrel ellátott felkelő csapat ment Melnik irányában és kéri, hogy a bolgár kormánytól ez ügyben intervenciáljanak.

Szófia-ból jelentik: Hivatalos helyről megcáfolták a pasa ezen jelentésének valódiságát.

Pamutfonógyár Temesvárott.

Temesvár, júl. 27.

Tauszig Sámuel örökösei bécsi cég 700000 korona tőkebefektetéssel Temesvárott pamutfonógyárat akar létesíteni, mely 10000 orsóval működőnk és 120—140 munkást foglalkoztatna. A cég tegnap megkereste a várost, hajlandó-e a gyár céljaira ingen telket, 28000 korona építési segélyt és 15 évi községi adó- és vámentességet adni. A gyárat 1906-ba már üzembe venne. A gyár megbízottai ma voltak a kereskedelemügyi miniszternél, valamint Sztényi József miniszteri tanácsosnál és átadták kérvényüket. A Tauszig-cég Ausztria egyik legnagyobb pamutfonó gyáriparos.

Aru- és értéktőzsde.

Budapest, július 27.

Budapesti gabonátőzsde.

Kevés vételkérő mellett ma elkel 20.000 mm. buza változatlan áron, rozs, zab tartott, tengeri néhány fillérrel drágább, takarmányárpa kevés kínálat mellett szilárd.

Az 1904. évi július hó 25. esti 6 órától július 26. esti 6 óráig Budapestre.

Érkezett:	Elszállított:
Buza 2168 mm.	Buza ... — mm.
Rozs 915 "	Rozs. — "
Zab 102 "	Arpa — "
Árp 4041 "	Zab 5549 "
Tengeri... — "	Tengeri... 5912 "
Repece... 1053 "	Repece... — "
Liszt'... 612 "	Liszt'... 9174 "
Korpa ... — "	Korpa... 997 "
Összesen: 14939 mm.	Összesen: 16332 mm.

A határidő üzlet.

A határidőüzlet ma élénk forgalom mellett ingadozó volt és az alapirányzat szilárd maradt.

	Kezdete	Változás
Buza okt.	9.95	982—983
Buza	—	—
Buza ápr-re	10.27	1023—1018
Rozs ápr-re	—	—
Rozs májusra	—	—
Rozs októberre	765	763—761
Zab májusra	—	—
Zab	—	—
Zab okt.	677	674—673
Tengeri aug.	630	633—631

REGÉNY.

Az ál-mandarin.

Irla: Hyan Hans.

Fordította: Jeanette.

Amerikai—chinai detektív-regény a jelen-korból.

XI. (51)

A mandarin koporsója.

Eleintén a chinaiak, kik minden betegségért Isteneik rokonszenvétől várnak, nagyon erőlyesen ellenézték Dr. Joánsón Angelika kezelését, de midőn néhány, nagyon szegény, kiknek nem volt sok kockázati valójuk és kik nem voltak képesek Isteneik drága rokonszenvét megfizetni, Angelika által ingyen és sikeresen meggyógyítottak, akkor mindig többen és többen vették igénybe segítségét. És idővel a leány művésze oly hírnévre tett szert, hogy messziről oda jöttek az emberek és készségesen követik a kapott utasításokat.

Természetesen Angelika bármily erőlyesen is tiltakozott ellene, kuruzsló hírében állt, mint a chinai kuruzslók, kiknek varázslataik sok pénzbe kerültek, de nem használtak. Csodálkozással szemlélte Pál látogatása alkalmával e leányt, ki Amerikában birt és pénzt arataltott volna és előnyben részesíté, ezer mérföldnyire minden civilizált helytől, nélkülözések közt élni; teljesítve fáradságos hivatását, melynek ellenétekül a chinaiak és gyermekeik tiszteletét és szeretetét szolgált csupán.

Az apa is nagyon érdekelte. Ő általa tudott meg sok érdekes és hasznos, chinaiban szokásos dolgot, melybe európai nehezen szokás bele, ha előre nem figyelmeztetik.

A legújabb jelenségről is töle tudott meg egyet-mást.

A Taschuan, vagyis a »nagy öklök társasága«, nem egy, mint az európai bevándorlók hiszik, egyszerű rablóbandák, kik különösen európaiakat támadnak meg. Nem, semmiesettel!

A Taschmanok vagy »boxerek«, mint őket a settlementen helytelenül nevezik, ezeknek rendeltetésük tulajdonképen az lenne, hogy kora ifjúságtól gyakor ott testi erejüket felaljánák az utasoknak, oly embereknek, kik pénzzel utaznak és megövják őket a rablóktól.

Mindenesetre előfordult azelőtt is már, hogy ezen társulat tagjai, foglalkozás és kereset hiányában, a rablókhoz csatlakoztak, illetve rablótámadásokat intéztek. De ily esetek csak ritkán fordulnak elő és mihejt az utazók, akár csak egy boxert is alkalmaztak, egy ilyen támadás lehetősége ki volt zárva.

Azonban Tetschili vidékén az utóbbi években oly inség és foglalkozás hiány uralkodott, hogy az minden elképzelhetőt felülmut. Okait nem soká kell keresni, nagyon egyszerű az, a vasúti vonal kiépítése Pekingtől Trientzig.

Emberek ezrei, kik e vonalon, mint teherhordozók, tevé vagy számajhók, kocsisok, csárdavendéglősök személyzete, vagy csónakevezők és más hasonló módon kenyerüket megkeresték, most kereset nélkül csavarogtak az utcákon. Velük együtt az utazók, áru és pénzzállítók oltalmazói a boxerek is kereset nélkül maradtak.

Mialatt azonban a chinai munkáscsoport, nagy nyomaságokban is elégedett és alázatos marad, természetesen a »nagy-öklök« szektája, nem oly türelmesen nyugszik meg változott helyzetükbe.

A feligazgalt boxerekhez társultak még más hasonló is; a koldusok társulata, — egy erősen szervezett társulat, mely egész chinaira kiterjed és tiszteletbeli elnöki egy herceggel dícsékedhetik! I ezen veszedelmes alakokból álló társulatok és azoknál a még néhány emberből álló rablócsapatok is vonulnak keresztül az országon, gyűlölet és haraguk az utjukba akadók, különösen pedig a kereskenyeken töltve ki, egész országon átvonulva, rombolás és pusztulás nyomát hagyva.

(Folyt. köv.)

Felolós szerkesztő:
HERCZEG JENŐ.
Lapfajdos:
GOMBOS FERENCZ.

NYILTTÉ R.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy fényképzési műtermemet előbbi helyén

Wesselyni Miklós-utca 3. sz. alatt

a mai kor igényeinek megfelelően berendezve ujalag megnyitottam és a legmodernebb gépekkel fel-

szereltem.

Műhelyemben készülnek a legkisebb alaktól a legnagyobb nagyságig, úgy fényes mint matt kivitelű plátó képek, aquarell és olaj festmények, nagylások, élvallam hazon kivitel csoport, táj- és épületek felvételei. Társas vagy családi képeknél nagy árkedvezmény. — Pontos és lelkiismeretes kiszolgálásról előre is biztosítva, maradok teljes tisztelettel.

Csizhegyi Sándor,

fényképész.

Nagy szövetár raktár.

Moskovits Berta örököseinek saját

házában.

Deák Ferencz-utca 40. szám.

Alólított, mint a Moskovits Berta örökösök nagy szövetár raktárának üzletvezetője, tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy a szezon előhárítása miatt, a cég rendkívül olcsó és előnyös bevásárlásokat eszközöl egy a külföldi, mint a hazai posztógyárakból.

Ennélfogva Moskovits Berta örököseinek, eddig is jóhírnévként reventő szövetár raktárában, minden színen és minőségben, künő fertő és női szövetek vast választékban kaphatók. Eppen most érkeztek rendkívül finom illűsú nyári szövetek a fürdői szezonra. Uraknak és hölgyeknek egyaránt nagy választék áll rendelkezésükre.

Finom fekete szövetek jutányos áron kaphatók.

Maradék szövetek előnyös bevásárlása folytán. abban a szerencsés helyzetben vagyok, hogy azokat vehetőnek nagyon olcsó áron árusíthatom. A nagyérdemű közönség szives látogatását kéri

Zauderer Salamon,
mint
a Moskovits Berta örökösök üzletvezetője.

Olcsó pénzkölcsön!

Kölcsönt kaphat minden nyugdíjas tisztviselő és katonatiszt, kinek évi törzsszáma legalább 1800 K. Nyugdíjas 1200 korona nyugdíjjal, 1000 koronánál több és kanában havonta 9 kor. törzsszámmal, legtöbb esetben kezes nélkül.

Már meglevő kölcsönök magasabb összegű kölcsönökkel átkonvertálható.

Megkereséséknél közzendő állás, törzsszáma, születési és szolgálati idő.

Válaszra bélyeg melléklendő.

Előleges kiadás nincsen.

Országos földhitel- és személykölcsön

intézet, 2344 81—

Kolozsvár, Király-utca 16.
Értekezni lehet d. u. 3—5 óráig.

Diszokmánya! Kifütelével

Bernáth E. Sándor varrógép

kerékpár

nagy raktára és hangszer-üzlete) Kolozsvár

a. u. kir. posta- és táv. szállítója)

Összes áruinál havi részletfizetésre is adom s azokról 5 éviig felelek. — Szakértői villamos-technikával és motorokhoz berendezéssel me-

nyílt műhelyemben a javításokat gyorsan és jutányos áron készítem. Nikkelezéseket, különféle színez emallirozásokat saját ké-

Megnyilt!

Egy

forintos áruház!

Kolozsvárt, Kossuth Lajos-utca 3. sz. alatt.
Most már 30 fillértől 1 forintig áruk mind kaphatók.
Számos látogatást kérve kiváló tisztelettel
Sakatos József.

Új üzlet!

Vidéki megrendelések legpontosabban lesznek kiszolgálva.

Árverési hirdetés.

Ezennel közhírré teszi alóírt igazgatóság, hogy a Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank zálogosztályánál elzálogosított s f. évi 1904. május hó végéig lejárt és még ki nem váltott tárgyak az I. II. osztályból nyílt árverésen el fognak adni és pedig:

az I. osztályu tárgyak, ugymint: ruha-neműek, háziesszközök, áruk stb. árverése lesz folyó évi augusztus hó 9-én.

A II. osztályu tárgyak, ugymint: arany-, ezüstneműk, ékszerek stb. árverése lesz folyó évi augusztus hó 17-én.

Az árverések az intézet helyiségében mindig délután 3 órakor kezdődnek.

A zálogtárgy tulajdonosa fel van jogosítva az eladásra kített tárgyat az árverés kezdete előtt még kiváltani, a már eladott tárgyakból a bejött többlet őt illeti.

A vevő tartozik a vételért rögtön lefizetni és a tárgyat elvitetni.

Kolozsvárt, 1904. július 19-én.

Takarékpénztár és Hitelbank

3416 61-*

igazgatósága.

Ping-Pong (asztali tennis) és Croquet-játékok.

TENNIS-felszerelések!

Lawn-Tennis teljes felszerelések 80 k.-tól feljebb.

Lawn-Tennis Raketek a világhírű bostoni Wright and Ditson cégétől „The Star”, „The Hub”, „The Longwood”, „The Park”, „The Champion”, „The Surprise” darabonként 6 koronától 40 koronáig minden sulyban.

Raket prések 1, 2 és 4 rakethoz.
Raket tokok vitorlavászonból és vízmentes Gummi szövetből 2 kor. 50 fillértől 8 koronáig.

Raket állványok egyszerű és fényezett kivitelben.
Raket conserváló olaj és lack.

Gummihevely és szalag raket nyélre.
Tennis-hálók kender-zsinegből — kátránnyal vízmentesítve, a legegyszerűbből a legjobb kivitelig, ugyszintén feszítő-sodronnyal.

Hálófeszítő oszlopok és feszítő kötelek.
Tennis-pálya bekerítő háló kender-zsinegből, kátrányozva, vagy hor-gony-sodronyból mé-terenként.

Tennis labdák:

Championship F. H. Ayers „The Standard” „Star”
„The Falcon”
Wellfried Terrakotta
Wellfried Regulation bevont

Labdaszedő hálók, Labdagyűjtő kosarak, Pályajelzők stb.

Tennis cipők Gummi vagy —
bivalybőr talppal.

Tennis ingek, övek, sap-
kák és kalapok

Utazási cikkek: 2613 348/360

Plaidek légpárnák, kézi és láda-bőröndök, kocsiakarók stb. stb.

A Budapesten székelő

Hazai Leszámitoló- és Takarékpénztár

előnyös feltételek mellett folyóít 1/4-évenként, 2 1/2, vagy 5 év alatt, avagy 60 és 120 havi részletekben törleszhető annuitásos

SZEMÉLYHITELT

állami, közigazgatási és magánhivatalnokoknak, valamint katonatiszteknek, kereskedőknek és iparosoknak; továbbá

TÁRCZAHITELKÖLCSÖNT

nyújt kereskedőknek; ugyszintén

JELZÁLOGHITELKÖLCSÖNÖKET

10 évtől 65 évig terjedhető visszafizetésre bármely összeg ere-jéig engedélyez egy elsőrangú hazai pénzintézet útján a legked-vezőbb feltételek mellett.

3406

Bővebb felvilágosítással szolgál:

7—15

kolozsvári vezérképviselőnk

Kolozsvár, Ferencz József-ut 2. sz. 1. em.

HOGY EGÉSZSÉGÜNKET ÓVJUK, IGYUNK

K-IMPÉR

„RÉPÁTI”

BÁTHORI-FORRÁS
ÉGVÉNYES
GYÓGY-SAVANYÓVÍZET
M. ttr. Belsőgyógyászati rendelet
CSEM/VIII. 1890. szám.

Eladó

tordai gipszgyári
8%-ot kamatozó

elsőbbsegek.

4 drb. tordai gipsz- és mű-trágyagyári elsőbbségi részvény — melyek 8% kamatozást biztosítanak

eladó!

Bővebb felvilágosítást lapunk kiadó-hivatala nyújt.

Telefon 439. sz.

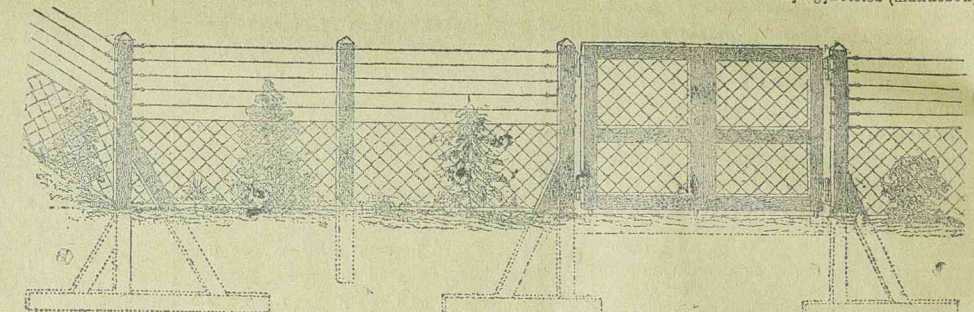
Több kiállításon jó munkáért kitüntetve.

Telefon 439. sz.

Az „Országos Ipar-Egyesület” által verseny és kivitel képességért ezüst dísz-éremmel kitüntetve.

Séber Gyula

első erdélyi sodrony szöv-et-fonat, kert-kerítés és ruganyos acél sodrony ágybetétek gyára
Kolozsvárt, Egyetem-u. 12.

Nemkülönbön zöldre festett légszövet, szelelő rosták, Baeker-féle rosták és egyébféle használatra vas-, réz és cín szövetek, Kruppa sodrony-szegélyzetek különféle mintákban, fakeretbe foglalt rosták, löher-szíták és szíták különféle eszélókra igen erősen készítettnek és gyári árak szerint számíttatnak. Acél tüskés sodrony-kertek, erdők, stb. bevonásához jutányos árért fel is huzatik. Képes árjegyzékkel bármikor szívesen szolgál.

Olcsó kerítések!

Ajánlja minden e szakmába vágó munkáit, u. m.: kertek, erdők, vadaskertek, szőlők, sírhelyek stb. bekerítéséhez gépsodronyfonatait, díszkerítéseit és díszkapuit továbbá pincze, padlás, felső világossági, magár és étés-kamra ablakok rostélyzatát, majorsági udvarok sodrony-fonattal való bevonását, áthányó rosták, szén, koks, kavics, föld- és porondválogatáshoz, szikrafogó cséplő- és egyéb gépekhez. Továbbá sodrony-ágybetétek (matraczok)

Fényképező készülékek!

Állványos, kézi és zseb fényképező gépek!
Nagyító készülékek
Lencsék (objectivek) és pillanat-zárak!

Minden méretű:
Fényérzékeny üveglemezek:
Lumier Ideal
Germania Ringler
Agfa Schleisner
Hélios E. Schaterra.
Kodak és Agfa görbítők

Fényérz. másoló-papírok:
Dr. Kurz matt és fényes Celloidin papírok.
Dr. Leiner-féle fényes-és matt Celloidin papír-ívekben és felvágva!
Celloidin- és Brom-ezüst levelező lapok.
Velox, Lenta, NPG, Germania, Electro, Bromezüst papírok.

Fényképezési lámpák, másoló keretek, üveg és porcellán fürösztő tálak, Car-tonok, Passepartoutok és albumok stb.

Ugyszintén a fényképezéshez szük-séges — itt fel nem sorolható — kellékek dus választékban találhatók.

Valódi angol- és francia illatszerek!
Állandó nagy raktár
Grammophonokban és gramophon-lemezekben

Függő hintaágyak.
Kerti butorok.

Elsőrangú könyvnyomda!

Ujság kiadó-vállalat!

Telefon-szám
204.

GOMBOS FERENCZ
KÖNYVNYOMDÁJA
KOLOZSVÁRT, EGYETEM-UTCZA 7.

Telefon-szám
204.

Gazdagon felszerelt könyvnyomdám-ban gyorsan, izléssel és a legújta-nyosabb árban készítek el bármilyen könyvnyomdai munkákat, ugymint:

- irodalmi műveket,
- tankönyveket, tudományszerű irodalmi folyóiratokat, napi, heti- és havi lapokat, kereskedők és iparosok részére számlákat, üzleti könyveket; — ugyszintén eljegyzési kártyákat, névjegyeket, meghívókat, falragaszokat stb. stb.

Mint szakember, ki a nyomdászatot tanultam, az erdélyi részekben a mai napig is a legjobb hírnévnek örvendő könyvnyomdám négy gyorsajtóval és a legmoder-nebb igényeknek teljesen megfelelő betűanyaggal szereltem fel, úgy, hogy bármilyen könyvnyom-dai munkák izlése és szakszerű kiállítása tekintetében nemcsak a helyi és vidéki, hanem bármely elsőrangú fővárosi könyvnyomdával szemben is kiállok a versenyt.

Mint hogy pedig könyvnyomdám magam személyesen vezetem, a nyomdai munkákat megrendelő kö-zönség egész bizalommal fordulhat nyomdámhoz, mert úgy a szép és csinos kiállítás, mint az árak tekintetében a legnagyobb megelégedé-sére lesz mindenkor kiszolgálva.

Bármilyen kis- vagy nagyobbabású vidéki megrendeléseket leg-gyorsabban és kifő-gasztalanul eszközölök.

Ugyszintén a nagyrődű olvasó közönség szíves figyelmébe ajánlom

„UJSÁG”
függetlenségi és 48-as Kossuth párti politikai napilapomat, mely önálló vezércikkjein kívül, távirati- és telefon-jelentéseivel a legkorábban, a budapesti lapokat is megelőzve, számol be mindenkor olvasóinak.

Előfizetési árak:
Egész évre 24 kor.
Fél évre 12 „
Negyed évre 6 „
Mutatványszámok 8 napig ingyen és bérn.
A n. é. közönség nagybecsű párt-fogását és kizalmát továbbra is kérve teljes tisztelettel

Gombos Ferencz
nyomdatulajdonos,
az „UJSÁG” pol. napilap kiadótulajdonosa.

Könyvnyomdám ez évi okt. hó 1-én áthelyezem Deák Ferencz-utca 12-ik szám alatti (Adler-féle) saját házamban e célra épülő külön helyiségbe.

Hirdetések

Egyetem-utca 7-ik szám alatt levő kiadóhivatalunk-ban olcsó áron fölvetetnek.